

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2023 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

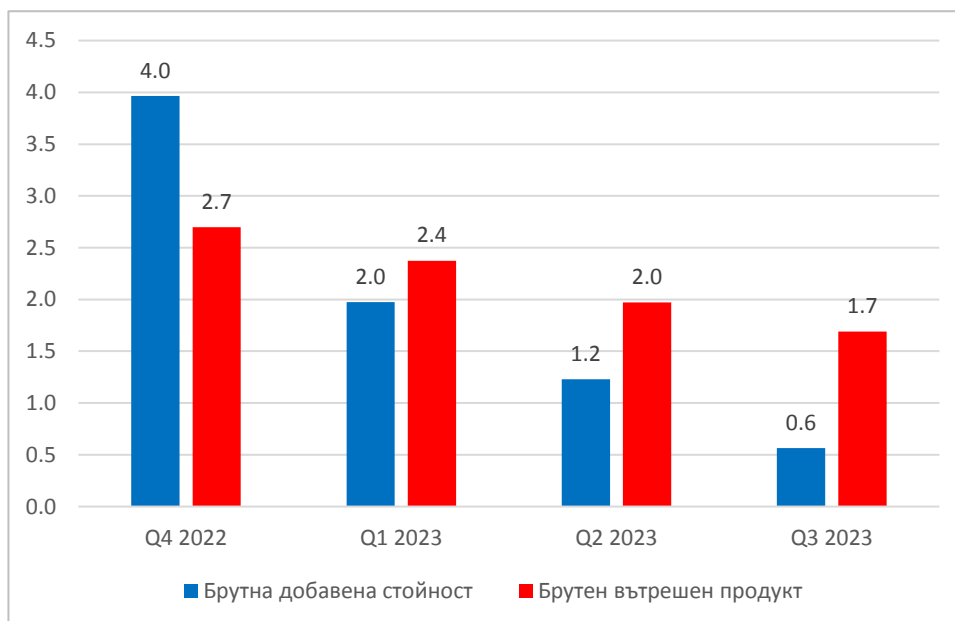
През третото тримесечие на 2023 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 1.7% спрямо третото тримесечие на предходната година и с 0.4% спрямо второто тримесечие на 2023 г. според сезонно изгладените данни по експресни оценки.

Годишни изменения

През третото тримесечие на 2023 г. БВП се увеличава с 1.7% спрямо третото тримесечие на предходната година, а брутната добавена стойност нараства с 0.6%.

Крайното потребление регистрира ръст от 6.1%, бруто образуването на основен капитал се увеличава с 9.4% през третото тримесечие на 2023 г. спрямо третото тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги намалява със 7.8%, а вносът на стоки и услуги намалява със 7.5%.

Фиг. 1. Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година, проценти

Тримесечни изменения

През третото тримесечие на 2023 г. спрямо предходното тримесечие БВП, по сезонно изгладени данни, нараства с 0.4% (табл. 1 от приложението). Брутната добавена стойност нараства с 0.1%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през третото тримесечие на 2023 г. причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие е увеличението на бруто капиталобразуването на основен капитал със 7.8% и крайното потребление с 1.6%.

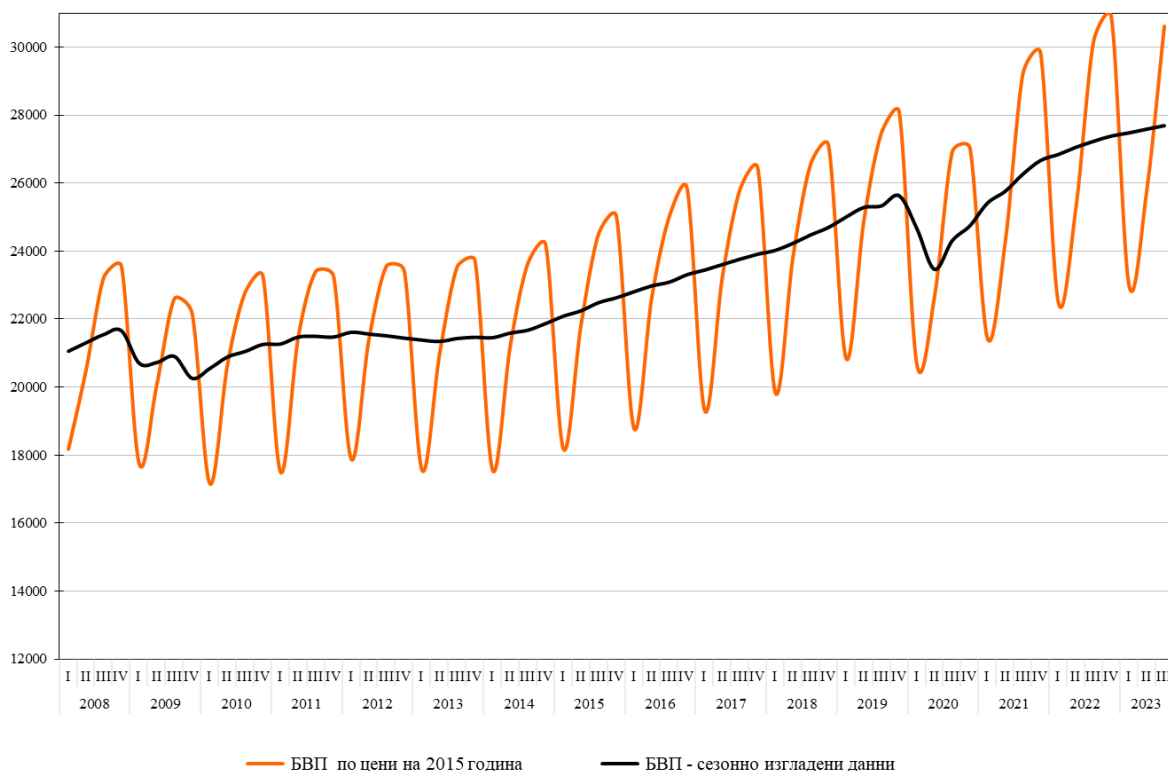
БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за третото тримесечие на 2023 г. БВП в номинално изражение достига 47 732.8 млн. лева (табл. 2 от приложението).

Реализираната добавена стойност през третото тримесечие на 2023 г. е 41 640.4 млн. лева.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление със 77.7%, което в стойностно изражение възлиза на 37 111.4 млн. лева. През третото тримесечие на 2023 г. бруто капиталобразуването е 8 680.5 млн. лв. и заема 18.2% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е положително.

Фиг. 2. БВП по тримесечия за периода 2008 - 2023 г. по средногодишни цени на 2015 година, млн. лв.

Методологични бележки

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за третото тримесечие на 2023 г. са подготвени в срок от 42 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година, стойностен обем в текущи цени и относителни дялове на компонентите в състава на БВП.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за третото тримесечие на 2023 г. на 7 декември 2023 година.

Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS по методология, описана в Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

Приложение

Таблица 1

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти, сезонно изгладени данни, експресни оценки

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		IV 2022	I 2023	II 2023	III 2023	IV 2022	I 2023	II 2023	III 2023
1	Брутна добавена стойност	0.4	-0.3	0.3	0.1	4.0	2.0	1.2	0.6
2	Корективи	1.3	5.1	1.0	2.7	-3.4	4.7	6.7	10.5
3	Брутен вътрешен продукт	0.6	0.3	0.4	0.4	2.7	2.4	2.0	1.7
	По елементи на крайното използване:								
4	Крайно потребление	2.5	0.3	1.6	1.6	5.8	5.0	5.7	6.1
5	Бруто капиталобразуване
	в т.ч. бруто образуване на основен капитал	4.8	-5.9	2.9	7.8	11.6	-4.1	0.4	9.4
6	Износ на стоки и услуги	-0.7	-3.4	-0.4	-3.4	10.9	-0.1	-2.5	-7.8
7	Внос на стоки и услуги	0.7	-3.3	-4.9	-0.1	15.1	-5.0	-10.1	-7.5

**Брутен вътрешен продукт за третото тримесечие на 2023 година,
сезонно неизгладени данни, експресни оценки**

		Третото тримесечие на 2023 година	
		стойностен обем в текущи цени, млн. лв.	относителен дял в БВП, %
1	Брутна добавена стойност	41640.4	87.2
2	Корективи	6092.4	12.8
3	Брутен вътрешен продукт (1+2=4+5+6+9)	47732.8	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	37111.4	77.7
5	Бруто капиталобразуване	8680.5	18.2
6	Външнотърговско салдо (7 - 8)	1940.9	4.1
7	Износ на стоки и услуги	28049.9	58.8
8	Внос на стоки и услуги	26109.0	54.7
9	Статистическа разлика	0.0	0.0

